

European Film Gateway projekt

EFG 1914 Esimesest maailmasõjast

Vene 13. ratsaväediviisi
21. suurtükipatarei
1915. a. Foto: A. Funk
EFA 0-58355

Esimene maailmasõda (1914–1918) kujundas suuresti 20. sajandi poliitilise näo ja sestap pööratakse alanud aastal paljudes Euroopa riikides tähelepanu 100 aasta möödumisele selle suure sõja algusest. Euroopa Komisjon kutsus selleks puhuks ellu European Film Gateway projekti EFG 1914, milles osales 21 arhiivi 15 Euroopa Liidu liikmesriigist. Projekti juhtis Saksa Filmi Instituut (projektijuhid Julia Welter ja George Eckes), projekt kestis 2012. a. veebruarist 2014. a. veebruarini. Selle tulemusena on avalikkusele kättesaadav 660 tundi digiteeritud filme ja 5500 plakatit, fotot ja dokumenti. Projekti tutvustab portaal <http://project.efg1914.eu>, projekti filme näeb aadressilt <http://www.europeanfilmgateway.eu/content/efg1914-project>

Loodetavasti kasutavad meiega ajaloolased ja muud huvilised võimalust sellise huvitava materjaliga tutvumiseks.

Mahult rohkem on filmide osas (nii kroonika, dokumentaal- kui ka mängufilmid) panustanud Briti Sõjamuuseum, Hollandi Filmi Instituut, Saksa Filmiinstituut ja Austria Filmimuuseum. Hollandi filmiarhiivist leiti näiteks filmilõik Tartust aastal 1918 (Bezeta Tartu) ja küllap võib hoolsa otsimise tulemusel veelgi midagi Eestit puudutavat leida. Meie arhiivist leiab filme selle ajastu kohta vähe ja Esimesest maailmasõjast veelgi vähem, siiski läks meie filmikogust portaali 2 tundi liikuvat pilti, millest huvitavaim on ehk Pathe ringvaade, kus näha ameeriklaste tegutsemist Elsassis ja väljaõpet sõjaväelaagris Californias.

Küll aga äratas projekti eestvedajates tähelepanu meie fotokogu, sest enamasti on rahvuslikes filmiarhiivides tähelepanu pööratud mängufilmidele ja üldse ainult filmidega seonduvatele fotodele, meil aga on teadupärast mahukas ja „iseseisev” fotokogu. Olgu märgitud, et foto laevast „Elba” kaunistab EFG 1914 portaali avalehte. Valisime välja 2230 fotot, mis tuli vajadusel skaneerida, kohendada kirjeldust ja märksõnastada.

Tänu sõnad siinkohal Gerli Rebasele, Mairold Kausile, Pearu Tramborgile ja Aigi Bremsele, kes projektis filmiarhiivi poolt osalesid, aga samuti headele kolleegidele digitaalarhiivist ja haldusbüroost.

Siinses fotonurgas on väike valik neist 2230 fotost, mis EFG 1914 portaalis nähtavad, samuti leiab need ja palju teisigi fotosid meie kodusest andmebaasist FOTIS.

Ivi Tomingas

Vene 13. ratsaväediviisi 2. Orenburgi kasakapolgu sõdurid kaevikus Valgevenes, 1915. a.
Foto: A. Funk. EFA 0-58350

Langenud Vene sõdurite ühishaud Sochaczewi linna lähedal. Poola, 1915. a. Foto: A. Funk EFA 0-58366

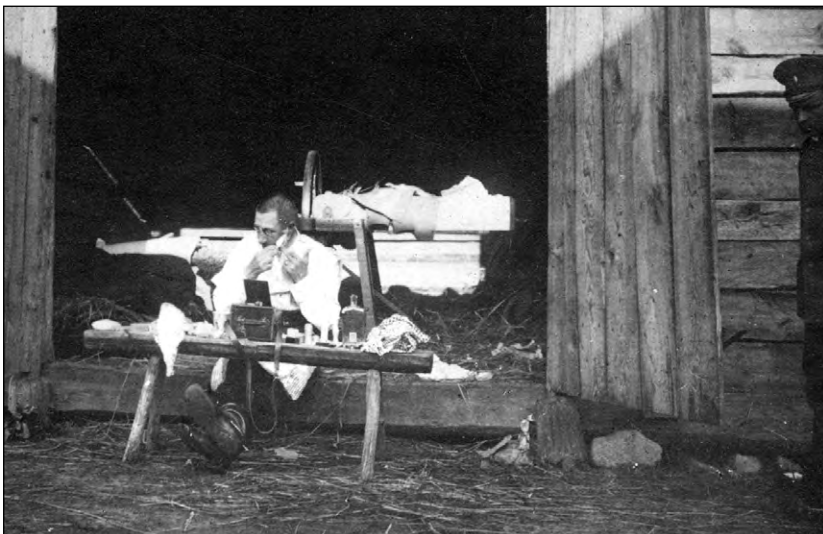
Leiva küpsetamine
suurtes väliahjudes
Vene armees.
1915. a.
Foto: A. Funk
EFA 0-58380

Vene 40. jalaväe-
diviisi suurtüki-
brigaadi väliköögi
toimkond tervitab
korrapidaja-
ohvitseri. 1915. a.
EFA 3-5098

Vene ohvitser ajab
habet. 1915. a.
Foto: A. Funk
0-58361

Vene sõdur kannab
haavatud kaaslast
sanitaarrongile.
1915. a. Foto: A. Funk.
EFA 0-58358

Haavatud Vene sõdur
ja halastajaõde
sanitaarrongis.
1915. a. Foto: A. Funk.
EFA 58357

Vene tsaari Nikolai II tütreid suurvürstinnad Maria (vasakul) ja Anastasia (paremal) Tsarskoje Selo sõjaväehaiglas. Venemaa, juuni 1915. a. Foto: A. Funk. EFA 0-58386

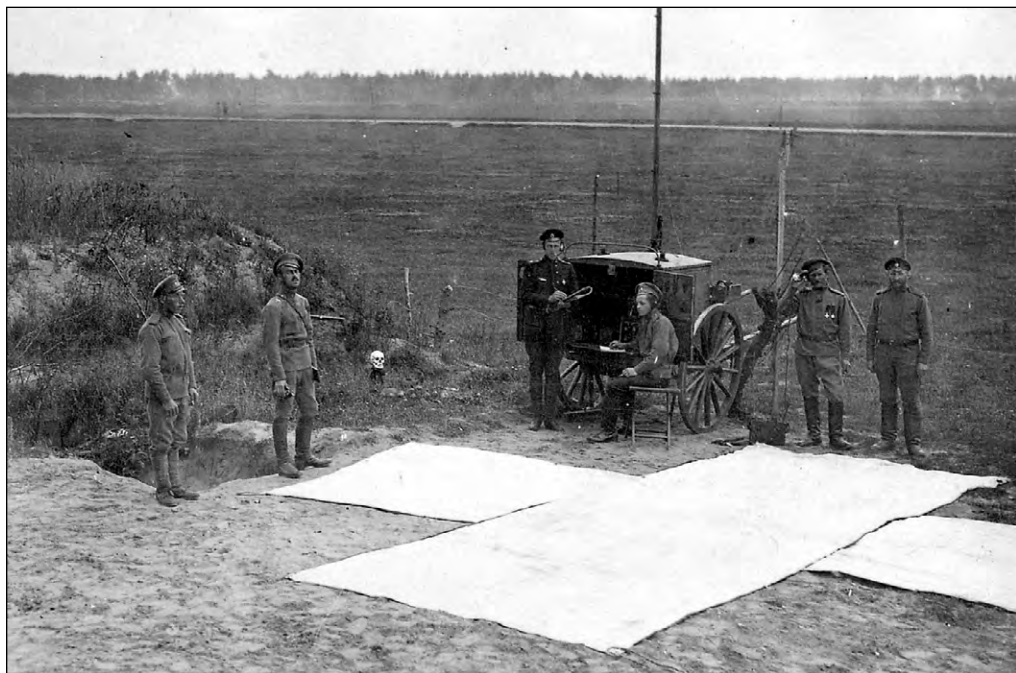
Saksa sõjavangist vabanenud invaliidistunud Vene sõdurid Tsarskoje Selo sõjaväehaiglas. Venemaa, 1915. a. Foto: A. Funk EFA 0-58372

Vene 23. korpuse lennusalga lennuk „Voisin” Riia lennuväljal. Läti, 1916. a. EFA A-108-132

Vene 23. korpuse lennusalga ülem leitnant Andrei Kalašnikov mootorrattal „Indian”. Läti, 1916. a. EFA A-6-59

Vene 23. korpuse traadita telegraafijaam lennuväljal. Läti, 1916. a. EFA A-122-70

Õhutõrjeks kasutatav suurtükk Vene 23. korpuse rindelõigus. Läti, 1916. a. EFA A-122-98

Vene sõjaväe soomus-
autod. „Garford-Putilov”
(„Dobrõnja”) ja taga-
plaanil „Austin-Putilov”
meeskondadega.
1914.–1917. a.
EFA 0-141396

Raudteesilla õhkimine.
1914.–1917. a.
EFA 0-141390

Vene Balti
laevatehase
šrapnellitsehh.
Tallinn, 1916. a.
EFA 0-60608 ▼

Saksa dessandi randumine Tagalahes Saaremaal 29. septembril 1917. EFA 3-641

Saksa väeosa ülevaatus. Viljandimaa, 1918. a. EFA 3-5941

Ivi Tomingas

(1958), arhivaar, RA Filmiarhiiv, Ristiku 84, 10318 Tallinn, Ivi.Tomingas@ra.ee